

Social konsekvensanalys

Detaljplan för Säby 4:14 m.fl.

Trummenäs, Karlskrona kommun

Vad är en social konsekvensanalys?

Enligt plan- och bygglagen ska planläggning av mark och vatten främja en samhällsutveckling där jämlika och socialt goda levnadsförhållanden tillvaratas. För att uppnå detta brukar man tala om en samexistens mellan de tre hållbarhetsaspekterna social-, ekonomisk- och ekologisk hållbarhet. Hållbarhetsperspektivet fick internationell spridning i samband med Brundtlandsrapporten 1987 och utgör idag en självklar utgångspunkt i ett flertal kommuner.

Hösten 2015 beslutade FN:s 193 medlemsländer om en ny plan för en hållbar utveckling – Agenda 2030. Utvecklingsagendan ersätter tidigare Agenda 21 och är mer ambitiös med fler mål som har starkare socioekonomisk koppling. Syftet med agendan är att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen. Genom 17 globala mål ska alla delar av världen bidra till en mer hållbar utveckling ur det ekonomiska, ekologiska samt sociala perspektivet. Ekonomin är medlet, miljön är våra resurser och människan är målet för den hållbara framtiden.

Karlskrona kommun bedriver sedan flera år tillbaka ett aktivt hållbarhetsarbete. 2017 fattade Karlskronas kommunfullmäktige beslut om att implementera FN:s nya utvecklingsagenda – Agenda 2030. Enheten för hållbar utveckling på Kommunledningsförvaltningen har ansvarat för arbetet med Agenda 2030 och Agenda 2030 ska implementeras i kommunens ordinarie styrprocess.

För att stärka frågor om social hållbarhet i den fysiska planeringen tar Karlskrona kommun fram sociala konsekvensanalyser i samtliga detaljplaner. Analysverktyget används för att identifiera socialt viktiga aspekter då människor i allmänhet lägger stort värde vid sin omgivning samt att omgivningen även påverkar livskvalitet och möjligheter.

Nuläge och behov

Planområdet är beläget i östra delen av Trummenäs. Planområdet avgränsar i nordväst till enstaka småhus, i norr till Gängletorpsvägen och i nordost till småhus samt Säbyvallen idrottsplats med fotbollsplaner och bouleanor. I sydost angränsar planområdet till jordbruksmark och ett betat grönområde med mycket höga naturvärden. I söder möter planområdet kustlinjen och ett grönstråk längs med detta som bitvis kan förbättras för mer sammanhängande rekreativstråk. Väster om planområdet ligger Trummenäs Golfklubb. I övrigt har planområdet närhet till busshållplatser längs med Gängletorpsvägen i norr, en förskola västerut vid korsningen Trummenäsvägen – Gängletorpsvägen samt restaurang och padelbanor längs med Trummenäsvägen. En grundskola, årskurs F-6, finns även i Ramdala cirka 3,5 km ifrån planområdet

Bebyggelsen inom och runt planområdet är ensidig och består till största del av småhus; villor och fritidshus i form av äganderätter. Ungefär 2 % av bostäderna i området i och runt Trummenäs är flerbostadshus, dessa i form av hyresrätter. Detta pekar på ett behov av att möjliggöra för ett mer varierat utbud av bostäder för att kunna tillåta en bredare samhällsgrupp att bosätta sig i området samt flytt mellan olika bostadsformer vid förändrade behov hos befolkningen, till exempel äldre som har bott i småhus och vill bo kvar i samma område men ha mindre bostadsunderhåll.

Befolkningsutvecklingen i Trummenäs är positiv och det finns ett intresse av att flytta till området. Den demografiska uppdelningen i området (inkluderat är även andra områden runt Trummenäs, exempelvis Ramdala och Möckö) består av 20 % barn upp till 15 år, 49 % i åldern 25–64 år och 24 % är över 65 år. Den lägst representerade åldersgruppen på 7 % är ungdomar och unga vuxna mellan 16–24 år. Området har färre ungdomar och unga vuxna jämfört med resterande kommun. Området har en hög medelinkomst och ungefär 40 % av de boende har eftergymnasial utbildning i jämförelse med hela Karlskrona kommuns 44 %. Området har även ett högt bilinnehav med 534 bilar/1000 invånare jämfört med 418 bilar/1000 invånare som finns i kommunen i stort.

Längs med Gängletorpsvägen finns en gång- och cykelväg, dock enbart väster om Trummenäs rondellen, vilket gör att Gängletorpsvägen kan upplevas som en otrygg barriär. Cykelförbindelsen i och runt området är därmed bitvis bristfällig och begränsar de boendes, och speciellt barn och ungas, rörelsefrihet i området idag. Det finns inga andra kopplingar i västlig riktning förutom Gängletorpsvägen. Som gång- och cykelvägnätet ser ut idag behöver det därför ses över för att boende både enkelt och säkert ska kunna gå och cykla mellan bostad och andra målpunkter som till exempel busshållplats, skola eller fritidsaktiviteter. Rekreativt finns ett grönområde med värdefull natur och rekreativ möjligheter i planområdets norra del, likaså grönstråket längs med kustlinjen i söder. Även det betade grönområdet öster om planområdet innefattar rekreativ möjligheter.

Analys

	Planområde 	Närområde 	Stad 	Kommun 	Risker/genomförandehinder
Platsen och relation till omlandet	<ul style="list-style-type: none"> • Planområdet består till största del av åkermark. I norr finns även ett skogsområde med stigar • I norr finns cirka tio småhus och centralt i området finns ett småhus • Inom området finns flera stenmurar • Delar av skogsområdet i norr bevaras i planen och nya parkmiljöer skapas inom området vilket möjliggör för bostadsnära rekreation • Planen förstärker stenmurarnas karaktär genom att de synliggörs längs med viktiga stråk 	<ul style="list-style-type: none"> • I anslutning till planområdet finns olika grönområden som innefattar stigar • I närområdet återfinns en fotbollsklubb, bouleanor, en golfklubb, restaurang, badplats och förskola • Planen förbättrar tillgängligheten till närliggande rekreationsområden och målpunkter genom nya förbindelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Bostadsformerna i Trummenäs är enformiga och består till största del av småhus i äganderätt • Idag finns en ringa mängd service i Trummenäs • Det finns en gång- och cykelväg cirka 500 m väster om planområdet från Trummenäs rondellen till Karlskrona • Planområdet har direkt bussförbindelse till Karlskrona och Tjurkö. Cirka 3 km från planområdet, finns även linje 2 mellan Jämjö och Karlskrona 	<ul style="list-style-type: none"> • Planen möjliggör för att fler ska kunna flytta till Trummenäs genom fler bostäder och ett varierat utbud 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Planen möjliggör för mötesplatser inom planområdet 		<ul style="list-style-type: none"> • Planen möjliggör för varierade bostadsformer som möjliggör för flyttkedjor och en bredare befolkningsgrupp i Trummenäs • Planen skapar möjlighet för ett utökat underlag för en utökad service och kollektivtrafikförbindelse i Trummenäs 		
Trygghet	<ul style="list-style-type: none"> • Planen möjliggör för en ökad rörelse i området, vilket kan bidra till en ökad trygghet • Området planeras för en god trafiksäkerhet i form av trottoarer, separerade gång- och cykelvägar från bilvägen och ett vägnät som försvårar höga hastigheter för biltrafikanter 	<ul style="list-style-type: none"> • Planen möjliggör för cykelförbindelser i västlig riktning vilket innebär säkra passager till och från det befintliga Trummenäsområdet 	<ul style="list-style-type: none"> • Gängletorpsvägen norr om planområdet är idag otrygg med tanke på avsaknaden av gång- och cykelvägar samt övergångsställen, det pågår dock en diskussion kring trafiklösningen längs med vägen, vilket kommer öka tryggheten 		
Tillgänglighet	<ul style="list-style-type: none"> • Centralt inom planområdet är tillgängligheten väster och österut idag bristfällig eftersom samtlig infrastruktur 		<ul style="list-style-type: none"> • Längs med Gängletorpsvägen österut, till bland annat Ramdala, är det otillgängligt med gång och cykel. I 	<ul style="list-style-type: none"> • Intill planområdet finns bussförbindelser till både Karlskrona och Tjurkö och cirka 3 	<p>Detaljplanen har ingen direkt påverkan för att styra att byggnation av gång- och cykelvägar och service genomförs utanför planområdesgränsen</p>

	<p>är i nord-sydlig riktning. Genom planen öppnas denna struktur upp åt samtliga riktningar vilket ökat tillgängligheten mellan målpunkter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Området planeras med trottoarer och gång- och cykelvägar vilket medför att fler, oavsett ålder eller möjlighet, säkert och tryggt kan ta sig runt i området • Planen möjliggör för god tillgänglighet till grönytor till för möten och lek genomgående i området 		<p>samband med planförslaget planeras för en byggnation av en gång- och cykelväg till och med Ramdalakrysset vilket kommer skapa goda förutsättningar för en ökad tillgänglighet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planförslaget möjliggör för ökat tillgänglighet med gång och cykel både väster och öster om planområdet. Detta innebär att tillgängligheten ökar till målpunkter inom Trummenäs, bland annat idrottsplatsen, förskolan och badplatsen • Planen skapar möjlighet för ett utökat underlag för en utökad service i Trummenäs 	<p>km från planområdet finns även en busslinje mellan Karlskrona och Jämjö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planens genomförande skapar ett utökat underlag för utökade bussförbindelse • I närheten av planområdet finns en gång- och cykelväg som sträcker sig till Karlskrona, vid utbyggnad av denna längs med Gängletorpsvägen ökar tillgängligheten till öarna söderut 	
Barnperspektiv	<ul style="list-style-type: none"> • Det finns ingen plats specifikt till för barn i området idag • Planförslaget möjliggör för mötesplatser och grönytor till för lek 		<ul style="list-style-type: none"> • Planen möjliggör för en ökad tillgänglighet till målpunkter inom Trummenäs, bland annat idrottsplatsen och badplatsen, genom ett utvidgat 	<ul style="list-style-type: none"> • Det utökade underlag för kollektivtrafiken planer möjliggör för ökat rörelsefriheten för barn och unga i 	

	<p>för de barn som flyttar in i området eller bor i närheten till det</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planförslaget bevarar delar av skogsområdet i norr samt skapar nya parkmiljöer inom området vilket kan ge värdefull plats för lek, rekreation och möten för barn och unga • Planförslaget möjliggör för en förskola inom området. Inom områdets centrala del föreslås en lekplats som kan bli en mötesplats för barn och barnfamiljer inom området. • Planförslaget innebär goda och säkra gång- och cykelstråk inom planområdet vilket gör det tillgängligt och tryggt för barn 		<p>gång- och cykelvägnät, vilket gynnar barn och unga i området</p> <ul style="list-style-type: none"> • På grund av avsaknaden av gång- och cykelväg till Ramdala, där grundskolan är belägen, är barnen idag beroende av vuxna som skjutsar dem för att de tryggt ska kunna ta sig till skolan. Vid utveckling av gång- och cykelväg längs med Gängletorpsvägen kommer barns möjlighet att ta sig mellan skolan och Trummenäs förbättras 	<p>kommunen då de då kan ta sig till och från Trummenäs själva</p>	
Jämlikhet och jämställdhet		<ul style="list-style-type: none"> • Planförslaget bidrar till god tillgänglighet mellan målpunkter som bostäder, busshållplats och förskola genom gena stråk. Detta 	<ul style="list-style-type: none"> • Med varierade bostadsformer möjliggör planen för att personer med olika ekonomiska förutsättningar och 	<ul style="list-style-type: none"> • Planen och dess läge möjliggör för att kunna transportera sig med olika färdmedel till olika målpunkter inom 	

		<p>underlättar även vardagslivet för personer utan bil</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grönområdena i och runt planområdet är idag inte tillgängliga för samtliga, exempelvis rullstolsburna. I och med exploatering av planen finns möjligheten att tillgängligheten förbättras 	<p>behov ska kunna bo i Trummenäs</p>	<p>kommunen; exempelvis arbete, livsmedelsbutiker och fritidsaktiviteter.</p>	
<p>Delaktighet och inflytande</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Boende i området ges möjlighet att delge sina synpunkter under planprocessen 		<ul style="list-style-type: none"> • Boende i kommunen ges möjlighet att delge sina synpunkter under planprocessen 	
<p>Hälsa och gröna miljöer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Delar av Skogsområdet i norr bevaras i planen och nya parkmiljöer skapas inom området vilket möjliggör för bostadsnära rekreation • Planen möjliggör för park- och naturområden genomgående inom planområdet, vilket skapar bostadsnära natur med rekreation, lek och mötesplatser. 	<ul style="list-style-type: none"> • I direkt anslutning till planområdet finns flertalet stigar inom naturområden vilket möjliggör för rekreation för de boende • I nära anslutning till planområdet finns en fotbollsklubb, bouleanor, padelbanor och en golfklubb, vilket medför tillgängliga sportaktiviteter för olika åldersgrupper 			

Beskrivande analys

Platsen och relation till omlandet

I norra planområdet finns ett skogsområde med ekar och tallar. Skogsområdet innefattar stigar som används som rekreation för de som bor i området idag. Delar av skogsområdet bevaras vilket innebär att befintliga stigar till viss del kan bibehållas och delvis behöver dras om. I övrigt består planområdet till största del av åkermark, som genom planen kommer exploateras. I den norra delen av planområdet finns cirka tio småhus och även ett mer centralt inom området. Inom planområdet finns även flera stenmurar som delar in de olika skiftena av åkermarken. Stenmurarnas karaktär förstärks av planen genom att de synliggörs längs med viktiga gång- och cykelstråk inom området.

I närheten av planområdet, öster- och söderut finns flera grönområden som innefattar välanvända stigar. Planen har även närhet till busshållplatser, en fotbollsklubb, golfklubb, boulebanor, hav med badplats och förskola. Den föreslagna detaljplanen förbättrar tillgängligheten till ovannämnda grönområden och dessa andra målpunkter då de kommer kunna angöras från olika håll och kommer kopplas samman på tydligare vis. Planen möjliggör även för fler mötesplatser, till exempel torg, lekplatser och grönytor, inom planområdet.

Bostadsformerna i Trummenäs med omnejd är enformiga och består till största del av småhus i äganderätt. Planen möjliggör för ett mer varierat bostadsutbud i form av villor, rad- och parhus samt flerbostadshus. Detta möjliggör för flyttkedjor och en bredare befolkningsgrupp i Trummenäs. Med ett ökat antal bostäder och därmed boende breddas även underlaget för utökade kollektivtrafiksförbindelser och även service vilket enbart finns i en begränsad mängd i Trummenäs idag.

Trygghet

Detaljplanen medför en ökad mängd rörelse i området genom en ökad befolkning inom planområdet vilket bidrar till en ökad trygghet i området.

Planen medför även en ökad trafiksäkerhet i form av att trottoarer byggs intill vägstrukturen i området samt gena gång- och cykelvägar separerade från biltrafiken. Det föreslagna vägnätet försvårar även höga hastigheter för biltrafikanterna. Planen möjliggör också för en gång- och cykelförbindelse i västlig riktning mot Trummenäs mer centrala delar vilket innebär att boende i området säkert kommer kunna ta sig till fots eller cykel mellan målpunkter som bland annat badplatsen, golfklubben, fotbollsklubben och bostäder.

För övrigt finns ett behov av en gång- och cykelväg längs med Gängletorpsvägen i norr. Idag finns enbart detta i västlig riktning från Trummenäs rondellen. En byggnation av en gång- och cykelväg från

Trummenäs rondellen till Ramdalakrysset föreslås i samband med utbyggnad av detaljplanen. Ett utbyggt gång- och cykelvägnät längs med Gängletorpsvägen skulle öka möjligheten för trygga och säkra kopplingar till de östra delarna av Trummenäs samt Ramdala.

Tillgänglighet

De kommunikationsmöjligheter som finns inom planområdet idag är grusvägarna Havsviksvägen och Peter Krafts väg i nordsydlig riktning. Detaljplanen möjliggör för ett utvecklat kommunikationsnät för bil, cykel och gångtrafikanter. Området planeras med trottoarer och gång- och cykelvägar vilket medför att fler, oavsett ålder eller möjlighet, på ett säkrare och tryggare vis kan ta sig runt i området. Cykelvägen som möjliggörs i västlig riktning mot Trummenäs centrala delar öppnar även för en ökad tillgänglighet till funktioner som bland annat förskola, badplats och även fotbollsklubben österut för boende i de västra delarna av Trummenäs. Cirka 500 meter västerut börjar en cykelväg som leder till Karlskrona som är välanvänd av turister och även invånare. Vid den utbyggnad österut av denna gång- och cykelväg, som föreslås, kommer tillgängligheten bland annat inom Trummenäs, till Ramdala samt till öarna söderut förbättras och underlättas för ett hållbart resande utan bil. Det skulle även underlättas vardagslivet för en befolkning som inte har tillgång till en egen bil samt turismen.

Planens genomförande skapar ett bredare underlag för en utökad service och kollektivtrafikförbindelse i Trummenäs. Idag finns busshållplatser angränsande till planområdesgränsens norra del. Busslinjen som är dragen där går mellan Tjurkö och Karlskrona vilket innebär goda kommunikationen däremellan. Cirka tre kilometer nordväst om planområdet vid E22:an finns även en busslinje som är dragen mellan Jämjö och Karlskrona.

Barnperspektiv

Inom området finns det idag inga platser som specifikt är till för barn och unga. Många barn och unga spelar dock fotboll på fotbollsklubben som ligger öster om planområdet. Detaljplanen möjliggör för fler mötesplatser och platser för lek och umgänge för de barn och unga som flyttar till området eller bor i närheten till det. Planförslaget möjliggör även för en förskola inom området. Planen bevarar även delar av skogsområdet i norr samt skapar nya parkmiljöer inom området vilket kan ge värdefull plats för lek, rekreation och möten för barn och unga i Trummenäs.

Det utbyggda gång- och cykelvägnätet som planen möjliggör för innebär att Trummenäs olika målpunkter som fotbollsplaner och badplats enklare kan nås på ett tryggt och säkert vis för barn och unga via fot eller cykel. Det finns dock ett behov av en gång- och cykelväg till Ramdala där den närmsta grundskolan ligger. En byggnation av gång och cykelväg längs med Gängletorpsvägen till och med Ramdalakrysset som skulle förbättra

tillgängligheten till och från skolan. Ett utökat underlag för kollektivtrafik som planen möjliggör för gynnar även barn och unga i den mening att de kan ta sig runt i kommunen utan att vara beroende av vuxna som skjutsar dem till exempelvis skola, vänner eller fritidsaktiviteter.

Jämlikhet och jämställdhet

Detaljplanen bidrar till gena och trygga stråk mellan bostäder, busshållplatser samt Trummenäs mer centrala delar, vilket skapar goda förutsättningar för att personer utan tillgång till bil kan ta sig runt i Trummenäs och till andra delar av kommunen.

Planen skapar dessutom möjligheter för att mer varierat bostadsutbud med bland annat flerbostadshus och radhus. Detta möjliggör för personer med olika ekonomiska förutsättningar och behov att kunna bo i Trummenäs, bland annat unga vuxna som idag är en liten grupp i området. Det innebär också att äldre som bor i ett småhus i Trummenäs idag och vill bo kvar kan flytta till ett flerbostadshus när deras behov förändras i senare skeden av livet.

De grönområden med rekreativmöjligheter som finns inom och runt området idag är inte anpassade för rörelsehindrade, men i och med exploateringen kan detta förbättras.

Delaktighet och inflytande

Under framtagandet av detaljplanen sker dialog med berörda boende och aktörer i området. Under samrådtiden planeras ett samrådsmöte för att informera om arbetet och hämta in synpunkter. Synpunkter kan lämnas in både under samråds- och granskningstiden där samtliga synpunkter behandlas och besvaras.

Hälsa och gröna miljöer

Planen möjliggör för flera park- och naturområden genomgående i området samt bevarar delar av skogsområdet i norr samt skapar nya parkmiljöer inom området vilket skapar bostadsnära natur med rekreation, lek och mötesplatser för de som bor i närområdet idag samt de som kommer flytta dit. I direkt anslutning till planen finns även flertalet stigar och stråk inom naturområden vilket skapar möjlighet för längre motionsspår.

Fotbollsklubben och boulebanorna strax öster om området samt golfklubben och padelbanorna väster om området medför närhet och tillgänglighet till sportaktiviteter för olika åldersgrupper.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Anna Steinwandt
Planarkitekt

Begreppsförklaringar

I den sociala konsekvensanalysen nämns ett antal begrepp så som platsen och platsen och relation till omlandet, trygghet, tillgänglighet, barnperspektiv, jämställdhet och jämlikhet, delaktighet och inflytande mm. Nedan följer en kort förklaring om begreppen och vad de innebär i Karlskrona kommuns sociala konsekvensanalys.

Platsen och relation till omlandet

Samhällets utformning ska så långt som möjligt ge förutsättningar för att uppnå likvärdiga förutsättningar för vardagslivet i kommunens olika delar. Den fysiska strukturen av staden skapar ramarna kring vad som är möjligt att genomföra i vardagslivet, vad som är tidsmässigt möjligt och som påverkar hur folk betar sig och var de rör sig.

Den blandade sammanhållna staden med många målpunkter på nära håll (affär, service, bostäder, arbetsplatser och rekreation) gör att människor rör sig utomhus under stora delar av dygnet vilket bidrar till aktiv transport (gång och cykel), hälsa och trygghet. Bostadsblandning kan ge en variation av olika människor med olika förutsättningar, vilket ökar möjligheten till förståelse för andra.

I den sociala konsekvensanalysen undersöks hur platsen används idag, hur rörelsemönster och mötesplatser ser ut. Finns några identitetsskapande aspekter (kulturhistoria, karaktär, aktiviteter, turism, nivåskillnader, etc) i området eller om det kan tillföras. Bidrar förslaget till grönska, hälsosamma och attraktiva platser? Vilka bostadstyper finns i området och bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?

Trygghet

Upplevelsen av otrygghet varierar mellan personer och mellan grupper av personer. Kön är den mest avgörande faktorn när det gäller upplevelsen av otrygghet (kvinnor är mer otrygga än män) men även andra faktorer kan påverka såsom ålder, funktionsnedsättningar, socioekonomiska förutsättningar eller var man bor.

En del i arbetet med trygghet kan handla om att skapa en levande stadsdel där platser är befolkade många timmar om dygnet. Andra aspekter kan vara bra belysning och fritidsaktiviteter på kvällarna för unga. Säkra och barnvänliga gator och trafiklösningar är också viktigt. För att människor ska känna sig trygga behövs bland annat kontroll och överblick där man rör sig. I offentliga miljöer kan detta skapas genom att vägar är överblickbara och att det finns alternativa nattbelysta vägar och gångstråk som kan användas.

Det finns några gemensamma kännetecken för platser som upplevs som trygga. De är platser som:

- går att överblicka
- ger kontakt med omgivningen
- är befolkade
- går att orientera sig i
- blandar vägar och bebyggelse
- är välskötta.

Tillgänglighet

Begreppet tillgänglighet används exempelvis för att beskriva hur väl en verksamhet, plats eller lokal fungerar för personer med funktionsnedsättning. Det gäller lokalers fysiska konstruktion och tillgången till information både för externa användare och för anställda.

God tillgänglighet i stadsmiljön innebär möjligheter för olika grupper av människor att röra sig inom ett område och mellan målpunkter. I en god stadsmiljö bör det vara enkelt för alla människor att nå funktioner som exempelvis grönområden, kollektivtrafik och olika typer av service. Förutom den fysiska möjligheten att besöka en plats, krävs en social tillgänglighet där man har tillträde till platser oavsett ekonomi eller social status. Ett offentligt rum ska vara tillgängligt för alla.

Bristande tillgänglighet kan vara diskriminerande. Den som är ansvarig för en verksamhet är skyldig att genomföra skäligen åtgärder för att verksamheten ska vara tillgänglig för en person med funktionsnedsättning.

Barnperspektiv

Barn är alla människor under 18 år. Barn och ungdomar är brukare av det fysiska rummet liksom andra samhällsmedlemmar och har särskilda behov som bör beaktas i den fysiska planeringen.

En skillnad mellan barn och vuxna är att barn inte har rösträtt. Barn har inte någon som direkt representerar dem i politiken. De har liten makt att påverka hur vi vuxna bygger och utvecklar det samhälle som de är en del av. Därför är det viktigt att vuxna är noggranna med att ge unga utrymme för att involveras och lyfter barnens eget perspektiv i processen.

Barnperspektivet handlar om att såväl planerare som beslutsfattare vågar och vill ge barn och ungdomar en möjlighet att påverka den kommunala planeringen och att man ser barns och ungas kunskaper och erfarenheter som en resurs vars synpunkter kan leda till bättre beslut. Detta är viktigt inte minst ur en demokratisk synvinkel. Barnperspektivet handlar även om att se barn. Det vill säga att vuxna har ett ansvar att säkerställa barns och ungas bästa i alla åtgärder som rör dem.

Jämlikhet och jämställdhet

Jämlikhet syftar till alla individers lika värde. Alla människor ska exempelvis ha lika rättigheter och skyldigheter inför lagen. Det går dock även att prata om ekonomisk eller social jämlikhet. Inom stadsplanering går det att påverka exempelvis den sociala jämlikheten genom att skapa likvärdiga möjligheter att röra sig i stadsrummet (ex. färdas mellan olika platser eller kunna ta del av kommunens resurser), öka tillgången till bostäder samt blandningen av bostäder inom olika bostadsområden, ökad funktionsblandning samt att utveckla delaktigheten för medborgarna i stadsutvecklingen.

Begreppet jämlikhet gör ingen skillnad på vilka individer som åsyftas (alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder). Jämställdhet däremot syftar på att det ska finnas samma möjligheter om du är kvinna som om du är man. Jämställdhet och jämlikhet är två begrepp som ofta går in i varandra, inte minst för att ett ojämnt samhälle också i vissa aspekter tenderar att vara ojämnt.

I Karlskrona kommuns sociala konsekvensanalys ska både jämlikhet och jämställdhet studeras. Detta för att det är viktigt att alla grupper i samhället inkluderas i analysen. Här kan det vara bra att tänka på om förslaget på något sätt i större mån påverkar: kvinnor, män, icke-binära, barn och unga, äldre, människor med funktionsvariationer, människor med ursprung från andra länder, människor i social utsatthet, etc.

Delaktighet och inflytande

Delaktighet, gemenskap, solidaritet och tillit till både samhället och andra människor är viktigt för individens välmående. Miljöer och offentliga platser som syftar till minskad isolering, ensamhet och otrygghet för alla är viktiga, liksom delaktighet i beslutsfattande. Platser ska både i planeringen och i den slutgiltiga utformningen möjliggöra möten och samvaro. Det gäller från bostadsnivå till torgnivå. Samspel i staden handlar om att ha möjlighet att tryggt kunna både påverka sin omgivning och ta del av samhällslivet. Det kan handla om att kunna sätta sin prägel på omgivningen, kunna odla i närområdet, ha plats för spontana aktiviteter samt även att känna att man har möjlighet att påverka större förändringar såsom nya detaljplaner.

Utifrån analys av tidigare satsningar kan det bli aktuellt att särskilt rikta sig mot en viss målgrupp. Detta innebär inte att andra medborgare och aktörer stängs ute, utan endast att erfarenheter som tidigare inte kommit till uttryck kan bli synliga. Ett öppet förhållningssätt innebär att vi måste ta till oss de erfarenheter som kommer fram i dialoger, och förstå de behov som ligger bakom synpunkterna. Ofta måste synpunkterna tolkas i ett vidare perspektiv, och förstås utifrån analyser och bakgrundsdata. Dialog ökar det demokratiska deltagandet och ger i sig ökad tillit och förståelse för samhället.

Hälsa och gröna miljöer

Grönska har positiva hälsoeffekter. Närhet till grönområden och parker ökar den fysiska aktiviteten och tiden spenderad utomhus. Även mindre ytor, som gröna gårdar och gatuträd, har positiva effekter. Den gröna, täta och sammanhållna staden underlättar för aktiv transport till skola, arbete och vardagliga målpunkter. Sammanhängande partier av parker och grönska utan barriärer underlättar för promenader och joggingturer.

Att vi regelbundet rör på oss kan förebygga sjukdomar och även minska psykisk ohälsa. Till fysisk aktivitet hör både motion, lek, aktiv transport, etc. Även måttlig fysisk aktivitet är hälsofrämjande. Ett kvalitativt och varierat utbud av platser för aktivitet ska kunna nås inom fem minuters gång, dvs inom 500 m. Förutsättningar för att i vardagen kunna transportera sig aktivt ska vara möjligt för alla, oavsett var i kommunen du bor.

En god folkhälsa handlar om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god *hälsa på lika villkor för hela befolkningen*. Oberoende av ålder, kön, bostadsort, etnisk tillhörighet, språk, social eller kulturell bakgrund, sexuell läggning eller funktionshinder, ska alla människor få de bästa förutsättningarna för att kunna uppnå bästa möjliga psykiska och fysiska hälsa.

Vissa grundläggande förutsättningar måste finnas för att befolkningen ska ha en god hälsa. Illustrationen nedan beskriver hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga faktorer i samhällsorganisationen och i människors levnadsförhållanden som bidrar till hälsa och ohälsa. Individens sociala sammanhang har betydligt större påverkan på livsstil och beteende än vad de olika samhällsarenorna (de flesta av kommunens verksamheter) har. Stadsplanering kan med sina redskap påverka de sociala sammanhangen med hjälp av bland annat lokalisering, varierat utbud av bostäder, service, närhet till grönytor och mötesplatser.

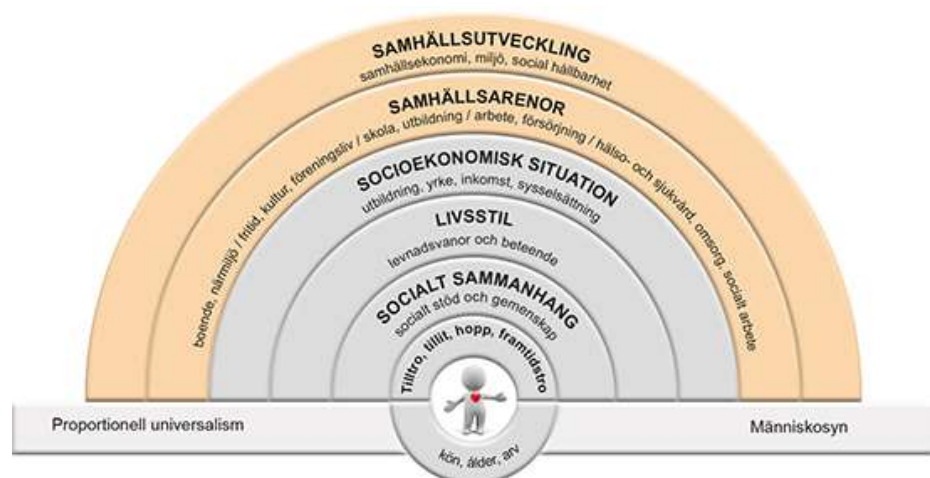

Illustration från Östgötakommisionen.

Frågor för den sociala konsekvensanalysen

	Planområde	Närområde	Stad	Kommun	Risker/genomförandehinder
Platsen och relation till omlandet	<p>Finns identitetsskapande aspekter (kulturhistoria, karaktär, aktiviteter, turism, nivåskillnader, etc)? Finns befintliga identitetsskapande värden som bör bevaras? Kan något identitetshöjande tillföras?</p> <p>Hur används platsen? Rörelsemönster/mötesplatser? Kan förslaget bidra till gröna, hälsosamma och attraktiva platser? Vilka bostadstyper finns i området? Bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?</p>	<p>Finns identitetsskapande aspekter (kulturhistoria, karaktär, aktiviteter, turism, nivåskillnader, etc)? Finns befintliga identitetsskapande värden som bör bevaras? Kan något identitetshöjande tillföras?</p> <p>Hur används platsen? Rörelsemönster/mötesplatser? Kan förslaget bidra till gröna, hälsosamma och attraktiva platser? Vilka bostadstyper finns i området? Bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?</p>	<p>Vad är områdets förhållande till staden? Har området en identitet i förhållande till staden? Hur tar man sig till området från andra delar av staden? Gynnar förslaget hela staden? Vilka bostadstyper finns i området? Bidrar planen till en blandning mellan bostadstyper och upplåtelseformer?</p>	<p>Vad är områdets förhållande till kommunen? Har området en identitet i förhållande till kommunen? Hur tar man sig till platsen från andra delar av kommunen? Gynnar förslaget hela kommunen?</p>	<p>Har planförslaget tagit hänsyn till/arbetat med platsens egenskaper? Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?</p>
Trygghet	<p>Är platsen befolkad (olika tider på dygnet, god genomströmning, lätt att bli sedd, funktionsintegrerat område, etc.)? Kommer planförslaget förändra ovan aspekter? Vilka bor inom området (olika grupper, åldrar,</p>	<p>Är platsen befolkad (olika tider på dygnet, god genomströmning, lätt att bli sedd, funktionsintegrerat område, etc.)? Kommer planförslaget förändra ovan aspekter? Finns det samlade och väldefinierade stråk med</p>	<p>Finns det goda förbindelser som kollektivtrafik, gång- och cykelvägar) mellan planområdet och staden? Rörelsemönster</p>	<p>Finns det goda förbindelser som kollektivtrafik, gång- och cykelvägar) mellan planområdet och andra kommundelar. Rörelsemönster</p>	<p>Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?</p>

	<p>bakgrund, utbildningsnivåer, försörjningsförmåga etc.)? Finns det samlade och väldefinierade stråk med god belysning? Behövs några trygghetsaspekter tillgodoses med avseende på buskage, belysning, gång- och cykelvägar trafiksäkerhet eller orienterbarhet?</p>	<p>god belysning? Behövs några trygghetsaspekter tillgodoses med avseende på buskage, belysning, trafiksäkerhet eller orienterbarhet? Finns god tillgänglighet till kollektivtrafik? Vågar man gå till busshållplatsen? Titta på trygghetsmätningen som görs årligen.</p>	<p>mellan planområdet och staden?</p>	<p>mellan planområdet och övriga kommundelar?</p>	
Tillgänglighet	<p>Finns det god tillgänglighet till service, skola, äldreboende, arbete, kollektivtrafik, rekreationsområden, fritidsaktiviteter? Bidrar planförslaget till en lättillgänglig plats för alla oavsett ålder eller möjlighet att ta sig runt på platsen? Mötesplatser?</p>	<p>Finns det god tillgänglighet till service, skola, äldreboende, arbete, kollektivtrafik, rekreationsområden, fritidsaktiviteter? Bidrar planförslaget till en lättillgänglig plats för alla oavsett ålder eller möjlighet att ta sig runt på platsen? Mötesplatser?</p>	<p>Bidrar projektet till att öka tillgängligheten till ett område utanför planområdet? Går det att ta sig till planområdet med olika färdmedel från andra delar av staden?</p>	<p>Går det att ta sig till planområdet med olika färdmedel från andra delar av kommunen?</p>	<p>Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?</p>
Barnperspektiv	<p>Hur fungerar platsen idag för barn? Vilka barn berörs (kön, ålder, socioekonomisk bakgrund, funktionshinder)? Påverkas/skapas platser som kan vara av särskilt intresse för barn (lekplats, skogsdunge, fotbollsplan, badplats, spontanytor för lek och rekreation etc.)? Har det gjorts några särskilda insatser för barn?</p>	<p>Vilka barn berörs (kön, ålder, socioekonomisk bakgrund, funktionshinder)? Påverkas/skapas platser som kan vara av särskilt intresse för barn (lekplats, skogsdunge, fotbollsplan, badplats, spontanytor för lek och rekreation etc.)? Har det gjorts några särskilda insatser för barn?</p>	<p>Har det gjorts några särskilda insatser för barn och unga? Gynnar förslaget barn/unga från andra delar av staden?</p>	<p>Har det gjorts några särskilda insatser för barn och unga? Gynnar förslaget barn/unga från andra delar av kommunen?</p>	<p>Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?</p>

<p>Jämlikhet och jämställdhet</p>	<p>Är offentliga platser utformade för att både kvinnor och män ska känna sig välkomnade? Finns möjlighet för allas aktiviteter? Lika möjlighet till boende, försörjning? Finns det lika möjligheter till att delta och transportera sig på ett tryggt och säkert sätt? Har det gjorts någon särskild insats för att säkerställa jämlikhet/jämställdhet (ex. lätt att transportera sig på olika sätt)? Har hänsyn tagits till olika typer av rörelsemönster och transportsätt (ex. finns alternativa vägar när det är mörkt)?</p>	<p>Är offentliga platser utformade för att både kvinnor och män ska känna sig välkomnade? Finns möjlighet för allas aktiviteter? Lika möjlighet till boende, försörjning? Finns det lika möjligheter till att delta och transportera sig på ett tryggt och säkert sätt? Har det gjorts någon särskild insats för att säkerställa jämlikhet/jämställdhet (ex. lätt att transportera sig på olika sätt)? Har hänsyn tagits till olika typer av rörelsemönster och transportsätt (ex. finns alternativa vägar när det är mörkt)?</p>	<p>Har det gjorts någon särskild insats för att säkerställa jämlikhet/jämställdhet (ex. lätt att transportera sig på olika sätt)?</p>	<p>Har det gjorts någon särskild insats för att säkerställa jämlikhet/jämställdhet (ex. lätt att transportera sig på olika sätt)?</p>	<p>Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?</p>
<p>Delaktighet och inflytande</p>	<p>Vilka berörs av planen (boende/besökare idag, framtida boende/besökare, olika delar av befolkningen, olika åldrar)? Hur säkerställer vi att alla kan komma till tals i samrådsprocessen oavsett socioekonomisk bakgrund och ålder (även barn)? Alternativa samrådsformer? Ger planförslaget utrymme för framtida och nuvarande boende att påverka sitt närområde (ta del av skötsel/odling, möjlighet till spontana aktiviteter, social</p>	<p>Vilka berörs av planen (boende/besökare idag, framtida boende/besökare, olika delar av befolkningen, olika åldrar)? Hur säkerställer vi att alla kan komma till tals i samrådsprocessen oavsett socioekonomisk bakgrund och ålder (även barn)? Alternativa samrådsformer? Medskapande medborgardialog som verktyg? Medborgarbudget? Har vi varit öppna för erfarenheter som skiljer sig från våra? Uppstår</p>	<p>Vilka berörs av planen (boende/besökare idag, framtida boende/besökare, olika delar av befolkningen, olika åldrar)? Hur säkerställer vi att alla kan komma till tals i samrådsprocessen oavsett socioekonomisk bakgrund och ålder?</p>	<p>Vilka berörs av planen (boende/besökare idag, framtida boende/besökare, olika delar av befolkningen, olika åldrar)? Hur säkerställer vi att alla kan komma till tals i samrådsprocessen oavsett socioekonomisk bakgrund och ålder?</p>	<p>Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?</p>

	<p>samvaro/möten?) Behövs någon särskild målgrupp lyftas upp? Går det att använda medskapande medborgardialog som verktyg? (Delaktighet och inflytande har stor betydelse för förståelsen av demokratiska processer och för en hållbar utveckling.)</p>	<p>målkonflikter mellan olika grupper? Hur behandlar vi dem? Tar vi med oss medborgarnas erfarenheter som kunskapsbaserade utgångspunkter – eller avfärdar vi dem som irrelevanta åsikter? Hur besvarar vi de synpunkter vi får genom dialog – sakligt, personligt, utförligt, intresserat?</p>	<p>Alternativa samrådsformer?</p>	<p>Alternativa samrådsformer?</p>	
<p>Hälsa och gröna miljöer</p>	<p>Finns det gröna miljöer som bör bevaras? Hur används de gröna miljöerna? Avstånd till gröna miljöer? Vad kan förslaget förbättra? Finns det tillräckligt stora och varierande utemiljöer för alla (äldre, funktionsnedsatta, barn)? Plats för spontana aktiviteter/spontanidrott eller organiserade aktiviteter/organiserad idrott? Finns möjlighet att röra sig till fots eller med cykel på ett säkert och tryggt sätt?</p>	<p>Finns det gröna miljöer som bör bevaras? Hur används de gröna miljöerna? Avstånd till gröna miljöer? Vad kan förslaget förbättra? Finns det tillräckligt stora och varierande utemiljöer för alla (äldre, funktionsnedsatta, barn)? Plats för spontana aktiviteter/spontanidrott eller organiserade aktiviteter/organiserad idrott? Finns närhet och tillgång till långtgående och kopplande stråk utan fysiska hinder? Finns möjlighet att röra sig till</p>	<p>Kan förslaget bidra med gröna miljöer eller besöksmål av intresse för boende i hela staden?</p>	<p>Kan förslaget bidra med gröna miljöer eller besöksmål av intresse för boende i hela kommunen?</p>	<p>Vad ser vi för hinder? Vem har ansvar? Hur säkrar vi ja-svaren?</p>

		fots eller med cykel på ett säkert och tryggt sätt?			
--	--	---	--	--	--

